

Ernek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvennyolcadik évfolyam.

44. szám.

Debrecen, 1928 november 3.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Lelkészválasztás a nagy gyülekezetekben.

Nyilvánvaló, hogy aki a lelkészválasztási törvényjavaslatot készítette, annak sokkal kedvesebb a mai törvényszerinti két választási mód közül a meghívás, mint a pályázat útján. Hiszen az utóbbit teljesen ki akarja küszöbölni s viszont az indokolásban megmondja, hogy a meghívásnak kedvezni akar. Mégis elsősorban azt vetik ellene, hogy im a meghívást nehezíteni, sőt kizárni akarja a javaslat. Másként nem érthetem azt, hogy egyenest a lengyel alkotmány ne pozvolam-jával egyező szabálynak mondja a debreceni pre-biterium kiemelkedő vezér-férfia. De Maklár Károly barátom is, akinek a törvényjavaslattal, vagy annak készítőjével szemben nagy jóakarata szemellátható, ugyanebből a szempontból gáncsolja a javaslatot elsőnek.

Itt meg kell mondanom valamit. Azt ugyanis, hogy a törvényjavaslat bizony nem a nagy gyülekezetek szempontjai szerint készült. Aminthogy — felfogásom szerint — a magyar református egyház egyetlen törvényének sem szabad a nagy gyülekezetek szempontjai szerint készülni. Mert Debrecen, hatvanezer lélekkel, harminctagu lelkésztestülettel, százötven tanárral, tanítóval, hatodik fizetési osztályos presbiteriumi jegyzővel, még más öt-hat díjazott tisztviselővel csak egy van Magyarországon, ellenben Darnó vagy Danesháza van ezer. A jó törvény tehát nem az, amelyik Debrecennek jó, Darnóéknak meg nem jó; hanem az, amelyik — ha nem lehet mindnek egyformán jó — inkább Darnónak és társainak legyen jó, mint Debrecennek és néhány szerényebb társának. Annál inkább, mert Debrecenből, Mezőturból, Kunhegyesből lehet egy nagy helyett több kis gyülekezet, csak akarni kell s akkor a debreceni és kunhegyesi kis gyülekezeteknek is jó lesz a kis gyülekezetek viszonyaihoz alkalmazott törvény; ellenben Hérmánszeg vagy Józsa belátható időn belül nem fog a templomához sem két tornyot építeni, sem két papot alkalmazni.

Már most nagyon szép azt elmondani, hogy milyen jó a mostani törvény ama rendelkezése, mely szerint a meghívás kérdésében tíz választó

kérésére kell elrendelni a szavazást: ez teljesen biztosítja a szabadságot. Hanem hát én voltam egy olyan gyülekezetbe kiküldve a lelkészválasztás vezetésére, ahol tizenheten voltak felvéve a választók névjegyzékébe. A négytagú pre-biterium szó-többséggel hozott határozattal jelentette, hogy X-et meg akarja hívni lelkészül. Ezt tudva, odamentem — jó pár órán át kellett pedig kicsikázni — mind azon töprengtettem, hogy: hátha az a három ember, aki a presbiterium többségét alkotja, nem a gyülekezet többségének a hangulatát tolmácsolta? Hatha megjelenik kilenc választó, akik nyilván a gyülekezet választóinak többségét teszik s ellenezni akarják a meghívást? Nem lehet elrendelni, mert nincsennek tízen. Tehát a kisebbség fog győzni a többség felett. Elismerem, ez is kivétel. Olyan kivétel mint Debrecen a maga nem tudom hány ezer választójával.

De én a sokezer választóval operálásra egyáltalán nem is gondoltam. Az én eredeti javaslatom azt tartalmazta, hogy az olyan egyházközségekben, amelyek több parochialis kört alkotnak, nem a maguk egészében, hanem parochialis körönként választják a lelkészüket. A zsinatelőkészítő bizottság ezt a rendelkezést mellőzte és ehelyett azt vette fel, hogy a nagygyülekezetek maguk állapítják meg szabályrendelettel, hogy a lelkészeiket az egész egyházközség, vagy az érdekelt parochialis kör választóival kívánják-e választani. Ez a változtatás természetesen sokban érintette az eredeti elgondolást. Mert azt magam is elismerem, hogyha pl. tízezer választó van, ötvennek, vagy akár száznak ellenzése nem elég a nagy többség akarata megakadályozásához. Ezt nyugodt munka esetén már akkor megvilágítottam volna, ám a bizottság ülésétől a konvent ülésig mindössze öt nap állott rendelkezésre a munkálat átigazításához és újra nyomtatáshoz — és éppen öt olyan nap, amelyet az elenségemnek sem kívánok. Az, hogy a paróchiá is körönként választás kötelezővé tételére helye az egyházközség egésze általi választás lehetősége lépett, kétségkívül sántává tette a javaslat egyes rendelkezéseit és pedig nemesak a meghívásnál, hanem más esetekben is. Úgy, ahogy én elgondoltam, azt hiszem nem igen lett volna olyan választó gyülekezet, amelyben ezer-ezerötszáz választónál több lenne. A Debre-

teni egyházközség Vasárnap-jában megjelent vezércikk ugyan húszezer önálló egyháztagnak akarataról beszél a debreceni egyházközségben, de húszezer választóról ez a cikk sem szól s ennyi tudtommal sohasem is volt.

Azonban akármennyi legyen is a választók száma: vajjon csakugyan úgy van-e, hogy az az ötven „csatornából, vagy kocsmából kijött“ választó megakadályozhatja-e a gyülekezet akaratainak érvényesülését?

A tisztelt bíráló urak elfelejtkeznek arról, hogy a törvényjavaslat kétszeres alkalmát adja a meghívás újáni választásnak. Az egyik a közvetlen meghívás, a másik a választási bizottság meghívása. Az elsőt csakugyan könnyű megakasztani népesebb gyülekezetben. Ehhez kell a maximum ötven ember ellenzése. Azonban a javaslat indokolása is megmondja, hogy a meghívásnak ez az egyszerűbb, előkészítés nélküli módja az egészen kicsiny gyülekezetek számára van kontemplálva. Azok számára, amelyeknek a viszonyai teljesen átlátszóak és amelyekben a teljes összhang néhány nap alatt kialakulhat. Alig hiszem, hogy a mondjuk: húszezer önálló egyháztagnak reprezentáló debreceni presbiterium valaha is merje magára venni azt a felelőséget, hogy a javaslatban kontemplált rövid idő alatt azt jelentse az illetékes helyre, hogy a húszezer önálló egyháztagnak akarata kialakult X meghívása mellett. Itt tehát meg fogják alakítani a választási bizottságot és a választási bizottság fogja megtenni a javaslatát X úr meghívása érdekében. A választási bizottság ilyen értelmű határozatát pedig csak akkor lehet visszautasítottnak tekinteni, ha az összes választók felénél több ellene nyilatkozik. Hol van tehát az ötven csatornából vagy csapszékéből kijött lézengő, aki húszezer a önálló egyháztagnak akaratait meghiusíthatná?

Valami különbség még is van ezen meghívás és a mostani meghívás közt. Az egyik az, hogy nem a presbiterium, hanem az ennek kiegészítésével alkotott választási bizottság teszi a meghívásra vonatkozó javaslatot. Itt azonban aligha érvényesülhetnek a kocsmahősök, mert a javaslat a választási bizottsági taggá választhatóságához olyan magas erkölcsi kvalifikációt állít fel, amelyet ma a presbiteriumtól nem kívánnak. A másik különbség meg az, hogy a választási bizottság határozata csak akkor áll meg mindenestre, ha a tagok kétharmadrésze nyilatkozik a jelölt mellett, míg egyszerű többség esetén ahhoz a felsőbb egyházi hatóság jóváhagyása is kell. De hát itt csak nem jönnek elő csatornából kibujt alakok?

Szomorú, hogy ehhez a lelkészválasztási javaslatához olyan kevesen szoltak hozzá. Még szomorúbb, hogy akik hozzá szoltak, azok sem olvasták el elég figyelmesen.

Minden esetre a javaslatban van a hiba, hogy nem tudott maga iránt nagyobb érdeklődést kelteni.

Azt hiszem, ha a javaslatot nem így, hanem az első elgondolásom szerint dolgoztam volna ki, sokkal nagyobb lett volna a figyelem. De attól tartottam, hogy azt az elgondolást minálunk tulajdonosan radikálisnak tartanák. Mintahogy ezt meg

reakciónak vélik. Engem pedig a javaslat készítésénél nem tud vezetni sem radikalizmus, sem reakció, hanem egyes egyedül az a szempont: mimódon lehet egyházunk alapelveinek sérelme nélkül biztosítani azt, hogy minden hely megkapja a neki megfelelő embert, és azt, hogy egy rosszul sikerült választás miatt ne kelljen tétlenül szemlélni, miként vesznek el egyházunkra nézve az egymást követő nemzedékek.

Kun Béla.

Protestantizmus és nacionalizmus.

Írta: Pass László evangélikus lelkész.

Manapság szálloigévé lett a „nacionalizmus“, amely egyre áthatóbb történelmi gondolatává, vezéreszméjévé lesz korunknak. Ha szétnézünk a földgömb népei közt, akkor azt látjuk, hogy újra a nemzeti gondolat, a nemzeti érzés hatja át őket. Hogy egyebet ne említsek: a tolna-baranyai svábok közt van némi talaja az „allddeutsch“ (!) propagandának s a német nemzetiségi öntudat kezd bennük is ébredezni, bár semmi reális ok sincs ennek a külön nemzetiségi öntudatnak az ápolására. A levegőben van valami! A lelkek mélyén van valami! Egy nagy erjedés megy végbe ma az emberiség lelkében. A régi korszak eszméi és értékítéletei újra rendeződnek az emberiség lelkében és még nem bontakozott ki egységes, mindenkit átható világnézetével, moráljával az új kor szelleme. Kibontakozási irányát kellő történetbölcseleti távlatból megmondhatjuk. Az erjedésben, új elrendeződés folyamatában lévő szellemi életünkben azok az eszmék és értékítéletek jutnak uralomra, amelyek életképesek, amelyek erősek, amelyeknek igaz tartalma van. Az igaz eszme a valóság világának a lelki sugara, a valóság világának az eszméi tartalmából kiszakadt erősugár, amely éppen azért életképes, mert a valósággal harmóniában van, mert az ember, az örök „ember“ létezését szolgálja. Ilyen ősi, igaz, természetes eszme a „nacionalizmus“, amely koronként változik alak tekintetében, de valója mindig az marad. A földön hullámzó élet fölülve a megosztódáson alapuló differenciálódás. A természetes életfolyamat nem uniformizál, nem tűri a sablont, hanem sajátosságokban konkretizálódik. Egy-egy faj ezer és ezer féle módon variál úgy, hogy a faj minden egyedének más-más az egyéni, sajátos karaktere és éppen ez az egyénítés, az individualizálás teszi étellel teljessé, elevenné, színessé, erőssé az életet. Az élet ellentétben tartja fenn magát. Az élet eme ősi, természetes elve határozza, teremti meg a „nacionalizmust“ is, melyben az emberi egyetemes karaktert más-más variációban szétosztja egyes népfajok. nemzetek körében, hogy így az ellentétek pergőtűzében, kiegyenlítődési törekvésében legyen emberibbé az emberi élet. Minden népet „emberek“ alkotnak és mégis mily óriási, sajátos különbség van nemzet és nemzet között! Mily más a magyar nemzet géniusza, mint az angol, olasz, német, francia, orosz, vagy szerb nemzeté! Nekünk magyaroknak külön, közös lelkünk van. Mi másképpen gon-

dolgozunk, másképpen érzünk, másképpen élünk, mint más nemzet. Nemcsak a zenénkben, nemcsak a nótánkban, nemcsak a táncunkban, nemcsak az esztétikai felfogásunkban, hanem a logikánkban és egész értékvilágunkban is előtér a magyar génusz sajátos jellege. Téved az, aki azt hiszi, hogy egy magyar ember más lehet, mint magyar! Sok ezer éves nemzeti létünk minden hagyománya, életiránya, virtusa benne van a vérünkben s el nem hagyhatjuk. Mint a Madách embere a „föld szellemének“ a büvkörét, mi sem hagyhatjuk el, nem rázhatjuk le magunkról ezt a nemzeti, magyar alapkaraktert. Így van ezzel más nép is. Eppen ezért, mivel ilyen természetes, a valóság lelkétől lelkezett, emberföltötti ősadottság minden nemzet karakterében a nacionális, sajátos meghatározottság, azért a születő félben lévő új korszak eszmevilágának éppen a „nacionálizmus“ lesz az egyik vezéreszméje, irányító, történelmi tényezője. Ez van ma a levegőben! Kérdés, hogy milyen tartalommal, milyen alakban fog uralomra kerülni ez a történelmi eszme? Egészen más alakban, mint a régi, nyers nacionálizmus, amelyből hiányzott az egyetemes emberi gondolat. Ma egy-zersmind a szociális, az egyetemes emberi gondolat is érvényesül az új korszak születő szellemében, eszmevilágában. Itt kapcsolódik bele a vallás, jelesen a „protestánsizmus“ a történelem folyamatába. Az „emberi“ gondolat terjesztője, hordozója, reprezentánsa a protestáns vallás, amely az egyént, az emberi egyedet a magá-lábjára állítja, lelkileg szabadabbá teszi, bekapcsolja örök életmilieujébe, az Örökkévalóságba s életirányába beleönlí a heroizmust, az emberszereteten való emberrélevést, az egyéni emer életének az ethizálását. A vallás, jelesen a protestánsizmus, ellentétben a természeti étellel, az egyetemes emberi eszmény megvalósítója, de ugyanakkor az egyéniség elvének a vallója is és így a nacionálizmus nagy, természetes egyéniségítő elvének is megvalósítója. Így kerül a „modern“ kor rohamszázdába a protestánsizmus, mint a történelmi fejlődés előharcosa, mint az új korszak reprezentánsa. A protestánsizmus pozitívum. Az élet kimélyítését, érvényesítését, szabad kifejlését, az Örökkévalóságba való forrasztását végzi. Az „emberi“ gondolat érvényesítésével nemesíti, megszenteli a nacionálizmus nyersségét, sajátosságának a gondos ápolása, érvényesítése mellett finomítja, emberibbé teszi és ezt a természetes, differenciálódási folyamatot kiegyenlíti az Örökkévalóságból kiinduló, egyetemes emberi jellegű folyamattal, miáltal a munkamegosztás elve alapján minden nemzeti életet élő nemzet a sajátos nemzeti és „emberi“ hivatása teljesítése mellett az egyetemes emberi jó, az egyetemes emberi kultúra szolgája is lesz. A „hazaszeretet“ nem elválasztó negatívuma az emberség közös életének, hanem az emberszeretet sűrített, koncentrált formája, amely honfitársaiban az „emberi“ szereti és a hazáját a nemzete emberi értékekben való gyarapításával szolgálja. Aki jót akar a nemzetével, az akkor tesz vele legjobbat, ha emberi értékben gyarapítja, gazdagítja, mélyíti nemzete erkölcsi életét, ha egész embereket nevel a hazá-

nak. A modern „hazafi“ honfitársaiban, honfitársain keresztül az egyetemes emberséget szereti s az örök emberi eszményt követi. Nem a haladás kerékkötője, hanem az egyik legnagyobb hatásfokú hajtóereje tehát korunkban a „nacionálizmus“. Csak a két történelmi vezéreszme: a „nemzeti“ és „emberi“ gondolat egy országban se legyen megbomlott egyensúlyban, hanem szabad egységben, ahol mindkettő egymás rovása nélkül érvényesül. A magyar génusz mélyéről elő kell áradni minden, ami lelkünket új elevenségre gerjesztő, új célokra ihlető szellemi erőnek, nemzeti szellemnek, hogy összeforradva a ragyogóan tiszta és nemes emberi eszmével, megszülethessen a mi vajúdo, új korszakunk és benne az emberi gondolat, az emberi morál, az emberi jog érvényesülésével felbukkanjon a trianoni csillagtalan, sötét éjszakából a magyar nemzet ragyogó napja, az életünk újjászületése és feltámadása. Ebben a nagy, történelmi munkában a magyar protestánsizmusra, mint a nemzeti és emberi gondolat dicső képviselőjére nagy és szent hivatás vár és ennek a hivatásnak a hű szolgálata biztosítja ragyogó jövőjét!

Egyház

Egyházkerületi látogatások.

I. Mezőtúr.

A Püspök úr, aki fáradhatatlan apostolkodással, sem testi, sem lelki töredelmektől magát nem kímélve, hordozza végig egyházkerületünk gyülekezeteiben, sőt országszerte az evangélium szövegét, amint erről hétről-hétre, sőt szinte napról-napra olvashatunk tudósításokat, súlyt helyez arra, hogy különösen történelmi nevű nagy gyülekezeteink belső életével a legapróbb részletekbe menőleg is megismerkedjék, hogy így a Szentírásban és egyházi törvényeinkben előírt felvigyázói tisztét minél maradéktalanabban tölthesse be. Ámde az apró részletekben elmerülni, vagy egyházaink életének, hogy így mondjuk, hétköznapi arculatát is vonásról-vonásra szemügyre venni öneki magának, a százfélé tépett és egészen kivételes, nemcsak egyházkerületi, de országos terheket is hordozó vezérnek fizikailag lehetetlen, egyszerűen azért, mert a napnak még az ő rendkívüli munkabírása számára is csak 24 órája van. Ezért, a debreceni egyházra nézve már évekkkel ezelőtt foganatosított vizitációs eljárást folytatva, megbízta dr. Révész Imre egyházkerületi lelkészi főjegyzőt és Futó András püspöki titkárt a hevesnagykunsági egyházmegye három fényes egyházközségének: Mezőtúr-nak, Karcagnak és Kisújszállásnak a meglátogatásával, azt a föladatot róva reájuk, hogy a szellemi és anyagi ügyvezetés részleteinek megvizsgálásával szolgáltassanak kiegészítő vonásokat ahhoz a képhez, amelyet a Püspök úr maga személyes tapasztalatból nyert többszöri megelőző látogatása alkalmával, e három híres, neves gyülekezetünkről.

E föladat első részében eljárva, a főjegyző és a püspöki titkár okt. 27. és 28. napjain a mező-

túri egyházközséget vizsgálták meg. Az első nap délelőttjén a titkár az egyházközség anyagi ügyeit tanulmányozta, a főjegyző pedig a főgimnáziumban hospitált vallás, történelem és magyar órákon s látogatójának befejezéséül a főgimnáziumi ifjúság össze-éje előtt 1 órákor az egyházkerületnek és püspökének szeretetteljes üdvözlétet tolmácsolta. Délután 3—5-ig a főjegyző és a titkár a lelkesi hivatalokat vizsgálták meg s bizalmas értekezletet tartottak a rendes, és hitoktató lelkészekkel; 5—7-ig pedig a gyülekezeti belmissziói bizottság beszámolót hallgatták meg, igen áldásos eszmecsere közben. Hét órától 1/28-ig a főjegyző az internátusi ifjúsághoz szólott atyai és baráti szavakat. Vasárnap délelőtt a főjegyző szolgált a rendes és az azt követő gyermekistentiszteleten a 11 órákor kezdődött presbiteri ülésen pedig mind a ketten részletesen beszámoltak tapasztalataikról, testvéri tanácsadás ösztönzés és eszméltes formájában hozzáfűzve azokhoz a maguk megjegyzéseit. Délután 5 órától hatalmasan látogatott reformációi emlékünnepegy volt az újvárosi templomban, ahol szintén a főjegyző tartott előadást.

A vizsgálat során örvendetesen bontakozott ki egy anyagilag és lelkileg, iskolaügyi és missziói tekintetben egyaránt állandóan és fokozatosan fejlődő egyházi élet képe, amely multja nagy kincseit feltve örzi és gondosan szaporítja. A három kizárólag csak munkájának és gyülekezetének élő kiváló, országos nevű lelkipásztor mindkét keze tele van munkával (segédlelkészt egyikük mellett sem tart az egyház!) s úgy ők, mint a tanári és tanítói karból és a gyülekezeti tagok sorából való lelkes, megértő és hozzáértő (bár egyelőre nem nagyszámú) munkatársaik minden az emberi erőttől egyáltalán telhetőt megtesznek a végből, hogy a 23.000 lélekszámú tömeggyülekezet életének tradicionális, adminisztratív liturgikus kereteit kitágítva, az egészet a lélek sugarával szöjék által. Ebbeli törekvések máris sok gyönyörűséges eredményt hoztak létre. *De bizonyos határon túlmenő eredményeket a lelkészek és egyéb gyülekezeti munkások jelenlegi, ki nem elégítő száma mellett nem lehet, nem is szabad, nem is igazságos elvárni. Tömeggyülekezeteink számára e lelki munkások számának szaporítása nemcsak szellemileg, de még anyagilag is a lele-lejebb befektetés: ezt a tanulságot igyekezett az egyházkerületi látogatóság a mezőtúri nemes és szent eklézsiának, különösen a presbiteriumnak legerőteljesebben a szívébe vésní. Reméljük, nem is eredmény nélkül.*

R. I.

Külföld

A magdeburgi evangélikus dómban nemrég a következő, igen figyelemreméltó jeenet történt: Ebben az evangélikus többségű városban katolikus napot tartottak (ahogyan Magyarországon is szokás Debrecenben, Nyíregyházán stb.) A katolikus nap rendezősége bejelentette az evangélikus egyház vezetőségének, hogy a kath. napnak a résztvevői közül kb. 25—30 személy megtekinteni óhajtja a középkori eredetű evangélikus dómot. Az evan-

gélíkus egyház készséggel nyitotta meg a mondot időre a dóm kapuit — de a bejelentett 25—30 ember helyett körülbelül 1000 katolikus jelent meg, akik ellepték a dómot és akiknek egy dr. Sonnonschein nevű ismert katolikus kultúrpolitikus ott helyben előadást is „rögtönzött“, amelyben igen elevenen emlékeztette a katolikus atyafiakat arra, hogy ez a dóm a reformáció előtt az — övék volt! — Úgy látszik, nincsen olyan vén kísértet, amelyik még ma is haza ne járna, hogyha egyszer a kellő jóakarát és hozzáértés megvan a főidézéséhez!

ri.

Az amsterdami református szabad egyetem 1930-ra már a természettudományi fakultását is megnyithatja, mert az ehhez szükséges 300.000 hollandi forintot (1 h. f. = 2 pengő 30 fillér!) a csak 500.000 főnyi „gereformeerde“ egyház népe már majdnem teljesen összeadta. Az öntudatos hitnek ekkora adakozó készségével a szerényebb körülmények közt élő magyar reformátusok is csodadolgokat vihethének végbe!

ri.

A moszkval német evangélikus gyülekezet 250 éves Szent Mihály templomát a szovjet azzal az ürüggyel, hogy az egy tudományos intézet kiépítésének útjában áll, a mult hetekben bezáratta. A Mihálytemplom német evangélikus gyülekezete Rettenetes Iván cár korában keletkezett, tehát 350 esztendeje áll fenn. Ami a cári zsarnokság korában lehet-éges volt, az most, a népfelszabadító bolsevizmus alatt vált lehetetlenné!

ri.

A „Cseka“, a szovjetkormány hirhede „végre-hajtó szerve“, amelyet 1917 decemberében Trotzkij állított föl, a kormánynak ezen „jubiláris“ alkalomból közrebocsátott hivatalos adatai szerint 10 év alatt 1 millió 766.188 mindkét nembeli embert végeztetett ki, köztük 6.775 tanítót, 8.800 orvost, 355.250 más értelmiségit, 1.243 papot, 260.000 katonát, 192.350 munkást és 815.000 parasztot. E hivatalos beismeréssel szemben más komoly források az áldozatok valódi számát kb. 3 millióra becsülik.

ri.

A „Common Prayer Book“-ügy legújabb, igen nevezetes fejleménye az, hogy a püspöki kar a parlament által két ízben is elvetett revíziót ön-hatalmúlag — amint ő mondja, ideiglenesen — mégis csak életbeléptette. Ezt a valósággal forradalmi s egyben autokratikus lépését azzal akarja enyhíteni a püspöki kar, hogy az új imakönyvnek bármely gyülekezetbe való bevezetését a lelkész és az egyházközségi tanács együttes óhajától és hozzájárulásától teszi függővé. Tehát maga felül-ről csinál forradalmat, ugyanakkor azonban alul-ról is — lehet, ellenkező irányban — provokálja azt. A rossz kezdetnek még rosszabb folytatása: vajjon jó lesz-e a vége?

ri.

Mexicóban a pápától független nemzeti „katolikus apostoli“ egyház alakult, amelynek 378.000 tagja, 238 temploma, ill. kápolnája. 32 papja van és egy 75.788 példányban megjelenő újságja. Az egyház pátriárkája kijelentette, hogy a független egyház még azon esetben is tovább fogja folytatni önálló létét, hogyha a Mexico és Róma közti surlódások véget érnének is, mert elvileg ellene van annak, hogy fejüül idegen souveraint ismerjen el.

ri.

Irodalom

Szabó Imre, a budapesti fasori egyházrész kiváló lelkipásztora, a következő felhívást bocsátotta közre: „Kedves Lelkésztestvéreim! Budapesti tíz éves igehirdetői szolgálatom alatt a több, mint ezer — szószéken, összejöveteleken, estélyeken — elmondott és leírt, vagy gyorsírással feljegyzett előadásaimból és beszédeimből 90—100 beszédre terjedő kötetet szándékozom kiadni advent első vasárnapjára. A mai szűk határok közzé szorult vallásos irodalmunk és a kiadással járó anyagi felelősség református pap számára nem engedik meg a könyvkiadás kockázatát. Meg kell kérdeznem Lelkésztestvéreim, akikre legelső sorban számítok, hogy biztatnak-e a könyv kiadására. A kézirat nyomtatásra készen áll. 20—25 ívet tesz ki körülbelül az egész anyag, melyet egyszerre megjelenő két kötetben bocsátanék közre. A két könyv ára előzetes megrendelés esetén 8 pengő lesz, melyet a megjelenéskor (november végén) utánvétellel megküldök a mellékelt levelezőlapon megrendelőnek. Könyvem címe: *„Íme, a magvető kiméne vetni!”* Tájékoztatóul az előszóbeli közlőm a következőket: „A pápai kollégium udvaráról vett fel Annak a keze, aki sorsomat intézi s tett le ide akkor, mikor a magyar áldozati vér a frontokon már elapadt s a forradalomnak előszele végigsüvített Pest uccáin. Szószéken kellett állani, mikor minden veszni látszott, mikor majd mindenki eszét vagy hitét vesztette, mikor ájultan terült el a nemzeti lélek. Nyíltan kellett beszélni, mikor a legbátrabbak is szívesen hallgattak s a legbölcsebbek is tanács-talanul állottak. Azután jött a nagy eszméletre ébredés s a nagy ébredésben református népünk tévővá iránykeresése, a nagy kísértések, a nagy csalogatások s a nagy vádak korszaka, míg végre rátaláltunk önmagunkra. Ilyen korszakban kellett református szószéken református lélekkel megállani. Ki merné közöttünk, még a legkiválóbb is, magát elhinni, hogy azt tudta mindig mondani a szószéken, amit kellett. Viharos, szeles, fürgeteges időben való magvetés volt ez, de hitet, reménységet, megváltást a viharban is vetni kell.“ — A könyv tartalma áttekinthetőség és tárgyi csoportosításért hét fejezetre oszlik, a következő címek alatt: I. Semper reformari. (Előadások. 10 darab). II. Sátoros ünnepek. (22. minden nagy ünnepre 2 vagy 3 beszéd). III. Íme, a magvető kiméne vetni. (25 kronologikus sorrendbe szedett beszéd). IV. Transzparensok. (10 Bibliái jellemrajz.) V. Sorozatos beszédek. (8 beszéd Jézus és a Sátán és a Talentumosok.) VI. Kipattanó szikrák. (10 evangélizáló beszéd.) VII. A jövő piros virága. (10 konfirmáló és gyermek istentiszteleti beszéd. Egy magyar református pap vallomását akarom adni a XX. század forrongó világából, aki átérezte ezt a forrongást is, de megtalálta a békességet is. — Méltassátok arra, hogy vallomását meghallgassátok. A yafiu szeretettel és szíves köszöntéssel vagyok Budapest, 1928 október 1. szolgatárs a Krisztusban Szabó Imre, budapesti fasori lelkész.“ Szabó

Imrének olyan igehirdetői talentumokat adott ajándékba a minden talentumok Ura, amelyeknek kötelesek és hűséges forgatásához ez a mód is hozzátartozik. Senki sem fog csalódnai, aki maga is gyarapodni akar általuk.

R. I.

Különfelek

A reformáció 411-ik évfordulóját a szokásos ünnepi keretek között ülte meg Debrecen társadalma. Reggel 8 órakor az összes templomokban alkalmi istentisztelet volt, melyen résztvettek az elemi iskolai növendékek szüleikkel. Dél előtt 10 órakor a Nagytemplomban ment végbe a Kollégium alkalmi istentisztelete, melyen az Igét dr. Baltazár Dezső püspök hirdette. Az istentiszteleten résztvett a városi tanács is. A másvallású és állami iskolákba járó növendékek részére a Kossuth uccai templomban volt istentisztelet, míg a debreceni helyőrség református tisztkara és legénysége a Kistemplomban volt urvaeserőzéstől istentiszteleten. Dél előtt 11 órakor a gályarabok emlékoszlopának a megkoszorúzása történt. A Kántus szép énekszáma után Bódis Sándor 4. é. hh. tartott ünnepi beszédet. Alkalmi ódát szavalt Buchwald Béla 1. é. hh. A szobor megkoszorúzásánál jelen volt dr. Baltazár Dezső püspök úr is. A tanítóképző-intézet ifjúsága $\frac{1}{2}$ 12 órakor a Kollégium imatermében tartotta ünnepélyét. A Hittanszaki Önképző Társulat ünnepélye d. u. 5 órakor ment végbe. Magnyitóbeszédet mondott dr. Lencz Géza egyetemi tanár. Ünnepi beszédet tartott Papp Gábor 4. th., a társulat alelnöke. Soloéneket adott elő Nagygyörgy Sándor szénior. Szavalt Batta Zoltán, Buchwald Béla. Közreműködött a kollégiumi Kántus és a főgimnáziumi zenekar is. A KIE. délután 5 órakor a Kistemplomban tartott ünnepélyt. Predikált Uray Sándor lelkész, ünnepi beszédet mondott dr. Besseyei Lajos főgimnáziumi tanár.

A nagykarolyi egyházmegye október 10-én Mátészalkán tartotta őszi közgyűlését Péchy László főispán, e. m. gondnok és Tukacs Lajos esperes elnöke mellett. A nagy érdeklődéssel kísért esperesi, számvéköszéki, tanügyi bizottsági és belmissziói jelentések után a lelkészválasztási törvényjavaslat megvitatása került sorra, amely az egyházmegyei lelkészgyűlés ama határozati javaslatával került egyházmegyei közgyűlés elé, hogy az egyházmegyei közgyűlés e tekintetben csatlakozzék a debreceni egyház presbiteriumának határozatához. Hosszabb vita után, a világiak kívánságára közgyűlés úgy határozott, hogy a lelkészválasztási törvénytervezet dolgában mindaddig nem foglal állást, míg azt egy világi alkotó tagokból álló bizottság is át nem tanulmányozza. A lelkészválasztási törvény revíziójának kérdését — anint hírlik — november hó első felében rendkívüli egyházmegyei közgyűlés fogja tárgyalni.

A hajdúvármegyei tanítók Gönczy Egyesülete a Debrecenben létesítendő Tanítók Háza javára november hó 7-én este 8 órakor az Arany Bika

disztermében műsoros-estélyt rendez. Megnyitó-beszédet mond Vasady Lajos kir. tanfelügyelő.

Templom- és iskolaavatás Józsan. Szép és felemelő kettős ünnepet ült október hó 21-én a józsai egyház. Ez alkalommal avatta fel az alsójózsaian részen megújított templomát, három új iskoláját s a felsójózsaian részen épült egy új iskoláját. A hívek serege a megújított templom bejárata előtti téren elhelyezkedve, a XCVI. zsol-tár 3. és 4. versének elénekélése után F. Varga Lajos esperes az élő Isten dicsőítésére megnyitotta a templomot, melyet a 7-ik dicsőítet énekelve, csakhamar színültig megtöltött a hívek és érdeklődők nagy sokasága. A 231. dicsőítet 3 első versének elénekélése után Veress Bálint egyházmegyei főjegyző lépett az Úrasztala elé, bibliát olvasott s mondott szívölfakadó, lelketemelő szép imádságot, Istennek áldását kérve a megújított templomra, az új iskolákra, egyházunkra s igazságtalanul megcsönkített magyar hazánkra. Ezután F. Varga Lajos esperes ment fel a szószékre s mondott hatalmas szónoklatot, mely nemcsak szép és minden hallgatót lebilincselő volt, hanem valóban építő hatású is, melyet mindvégig áhitatos figyelemmel és szomjas lélekkel hallgatott a hívek sokasága. A prédikáció után az ekes szavú esperes bezáró imát mondott, Istennek áldását kérve egyházunkra, hazánkra s a legelső magyar emberre, az ország kormányzójára. Istentisztelet után az új iskolák helyszíni megáldása következett és pedig előbb az alsójózsaian részen épült 3 iskola, azután a felsójózsaian részen épült 1 új iskola felavatása. Mindkét helyen F. Varga Lajos esperes áldotta meg az új iskolákat. Délben 200 terítékes közebed volt, melyhez az izletes csigalevest s pompás paprikást nagy üstökben a derék józsaian asszonyok főzték. **K. Ö.**

Nagylelkű adomány Györffy Balázs, a kecskeméti református egyház tb. főgondnoka 120 hold földet hagyományozott a kecskeméti egyháznak.

Új K. I. E. titkár. A K. I. E. rendszeresített titkári állását Pogyor Istvánnal töltötték be, aki képesítését Németországban szerezte.

Az Ifjúsági Egyesületek imahete november 11—17. között megy végbe.

A Magyar Ifjúság sajtóestje november hó 11-én lesz Debrecenben. Előadást tartanak Dobos Károly, Karácsony Sándor, dr. Batiz Dénes.

A Debreceni Reformátusok Képes Naptára az 1929. évre is gazdag és tanulságos tartalommal jelent meg. A vidékiek, ha levelezőlapon megrendelik, postafordultával megkapják. Naptárterjesztők minden 10 drb. után 1 példányt kapnak. Ára 1 pengő 20 fillér. Kapható a központi lelkészi hivatalban. Kálvin-tér 17. sz.

Az oratóriumi Istentiszteletek, amelyek a a debreceni Kollégium ifjúságát minden vasárnap összegyűjtötték, ez évben is újra megkezdődtek október hó 21-én. Az első istentiszteleten dr. Erdős Károly lelkészkepzőintézeti igazgató végezte a szószéki szolgálatot.

Templomavatás Földesen. Felemelő ünnepély keretében folyt le Földesen, október 28-án a kívülbélül renovált templom használatnak újból való átadása. Ez alkalomra Földesre érkezett a község képviselője Petri Pál dr. államtitkár, Zsarkó Pál titkára kíséretében. Szombat este Kiss József földbirtokos, presbiter látta vendégül az előkelőségeket. Másnap, vasárnap reggel harangzúgás közt vonultak a templomba a presbiterium és a palástos lelkészek Bartha László esperes, Baróthy Béla tetétleni és Molnár Zoltán hadházi lelkész s a helybeli lelkész, Kiss Sándor. Előfohászt és előimát mondott, bibliát olvasott Molnár Zoltán hadházi lelkész, avató beszédet mondott Ján. XVIII. 36. alapján Bartha László esperes. Beszéd előtt és után solót énekelt Szabó Géza IV. éves theologus. Istentisztelet után diszpresbiteri gyűlés volt, hol megjelent Petri Pál dr. államtitkár is, ki az egyház néhány ezer pengő adóságából a gyűlésen egyezer pengő fedezését elvállalta. Presbiteri gyűlés után a presbiterium tagjai a lelkészekkel és az államtitkár úrral együtt lefenyképeztették magukat a nap emlékére. Délben a lelkész látta vendégül a helyi előkelőségeket és a vidékről eljöttöket.

Istentiszteletek Pallagon. Az őszi és téli időszakban istentisztelet szokott tartatni a Pallagon, melyen a gazdasági akadémia tanárkara és a hallgatóság igen szép számmal vesz részt. Az istentiszteleteket Uray Sándor lelkész végzi.

Az Ispotályi egyházrész, október hó 21-én és 28-án tartotta alakuló gyűlését. Az istentiszteleten 21-én prédikált Molnár Ferenc egyházrészli lelkész, 28-án pedig dr. Lencz Géza egyetemi tanár. A presbiterium nevében dr. Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző intézett a hívekhez buzdító szavakat.

Az Árpád-téri egyházrész november hó 4-én tartja alakuló közgyűlését ünnepélyes istentisztelettel az árpádtéri templomban. Prédikál Kolozsváry Kiss László lelkész.

A tiszáninneni református egyházkerület közgyűlése a sárospataki theologiai akadémia megüresedett gyakorlati theologiai tanszékére egyhangú lelkesedéssel dr. Vasady Béla pápai theologiai tanárt választotta meg. Szeretettel köszöntjük új munka mezején.

A szerepl református egyház október hó 21-én avatta fel szép ünnepély keretében harmadik harangját. Az istentiszteleten imádkozott Kozma Zsigmond nagybajomi lelkész, prédikált Csikesz Sándor egyetemi tanár.

A Osapó uccal egyházrész tanácsa okt. hó 25-én tartotta első gyűlését az egyház tanácstermében. A gyűlést dr. Révész Imre egyházkerületi lelkész nyitotta meg, mely után a paróchiális tanácsosok letették az esküt. Az egyháztanács dr. Balla Bertalan városi tanácsnokot választotta meg gondnokká, valamint 21 tagú állandó bizottságot is választott. Az egyházrész diakonusa Tisza Imre lett.

KUN JÓZSEF késműves és műköszörűs Debrecen, Széchenyi-utca 1. sz.

A Templomegyesület vallásos szakcsoportja október hó 26-án este 6 órakor a Kollégium dísztermében ülést tartott. Előadó volt dr. Ferenczy Gyula nyug. egyetemi tanár.

Tanítóválasztás Püspökladányon. A házhelyek beépítésével létesült új telepen emelt, új, tornyos iskolához a püspökladányi református egyház Buzogány Dénes és neje Kassay Lujza eddigi földesi tanítót és tanítónőt választotta meg.

Követésre méltó példák. Tetőtlenül V. Szutor Dánielné, Szutor Róza asszony, az egyház számára 8 kat. hold földet adományozott. — Tiszalókon Katona János presbiter 2 hold földet adott az egyház számára, a régi, elpusztult alapok tőkéjének visszaállítására. A cselekedet magában hordja dicséretét és jutalmát!... Legyenek áldottak!

Az alsószabolcs—hajdúvidéki ref. egyházmegye 1928 szeptember 17. és 18-án tartotta évi rendes közgyűlését Debrecenben. Első nap délután az egyházmegye lelkészi kara értekezletet tartott, melyen megvitatta a lelkészválasztásra és a belmissziói törvényre vonatkozó javaslatokat. A lelkészválasztási hivatalos törvényjavaslatot az értekezlet még tárgyalás alapjául se tartotta alkalmasnak s ebben az értelemben tett indítványt a közgyűlésnek. Elegendőnek vélte a meglévő törvényt módosítani azzal, hogy a lelkészi állásokat két osztályba sorozva, az I. osztályú állásokra II. osztályú álláson szolgált lelkészek, segédlelkészek közül azok, akik oklevelük megszerzése után legalább öt évig segédlelkészeskedtek, — pályázhatnak. A pályázók kellő ellenőrzés mellett a gyülekezetben próbaszónoklatra megjelenhetnek. Csere csak az egyházmegyei közgyűlés hozzájárulásával történhetik. Előadást tartott Egerházy Lajos a házépítési akcióról, s Baksa Sándor az ifjúsági munkáról. Szó volt még a hívek gyakorlati szükségének szolgálata érdekében a mezőgazdasági kamarákkal való érintkezés közvetlen felvételéről. Nem kis jelentőségű kérdés ez, ami által a lelkész a túl elanyagiasodott hívek lelkéhez talán könnyebben hozzá tud férközni, s azokat az egyházépítésre megnyerni. Másnap, szeptember 18-án volt az egyházmegye közgyűlése, hol a lelkészértekezlet javaslatait a közgyűlés egyhangúlag magáévá tette. A szokásos közigazgatási kérdések tömegeiből kiemelkedő pontok a Filadelfia egylet számára a gyülekezetek költségvetésébe 2 pengőnél nem kisebb hozzájárulás beállítására felhívás; a nádudvari református egyház 8 tantermes, 2 tanítói lakásos, szertárakkal ellátandó iskolaépítési ügye, melynek fedezetére a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 80 százalékos hozzájárulást és 20 százalék erejéig 10 év alatt visszafizetendő 6 százalékos kölcsönt biztosít. Az ügyeket Bartha László esperes és Szomjas Gusztáv egyházmegyei gondnok elnöklelte alatt dr. Molnár Béla lelkészi főjegyző, Molnár Zoltán lelkészi jegyző, Király Sándor világi főjegyző referálták.

A Virágos kert egyetlen gyermek lapunk. Melegen ajánljuk a szüők és tanítók figyelmébe.

A Magyar Evangéliumi Keresztyén Missziói Szövetség november hó 10-én este hét órakor a Bethánia Egylet nagytermében tartja évi rendes közgyűlését.

Az amerikai független magyar református egyházközösségek megalakították egyházkerületüket. Az új egyházkerület két egyházmegyére oszlik. A keleti egyházmegye esperesévé dr. Nánassy Lajost, a nyugati egyházmegye esperesévé pedig Borsi Kerekes Györgyöt választották meg. Az egyházkerület élére főesperesi címmel Sebestyén Endre állították.

A hajdúszabolcsi református elemi iskolába 1500 református növendék iratkozott be.

A debreceni Bethlen Gábor Kör október hó 27-én d. u. 5 órakor a Kollégium dísztermében igen szépen sikerült irodalmi délutánt rendezett. A tanítóképző-intézeti zenekar nyitánya után dr. Tankó Béla egyetemi tanár „Az európai kultúra krízisééről” tartott érdekes előadást. Az irodalmi délutánon közreműködött a Kántus 2 szép énekszámmal Timári Mária énekkel, Dapsy Viola szavalattal.

Iskolaépítési államsegély Tiszalóknak. A tiszalóki egyház elhatározta, hogy eddigi négy tantermes iskoláját 8 tantermesre emeli. Megkereste a kultuskormányt és iskolaépítéséhez 28,000 P segélynyújtására nyert pozitív ígéretet.

Tanítóválasztás. Az erdőhorváti egyházközösség kántor-tanítójává egyhangúlag Máthé Gyula oklevelés tanító választott meg. A poroszlói egyház VI. sz. tanítói állására Gaál Idát választotta meg tanítónőnek.

A jászkarajenői egyház gyülekezeti házat építtetett.

Postatakarékpénztári csekkszám 143,916.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

Debreczeni István
órasmester
Debrecen, Péterfia-u. 8.

~~~~~
Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára.

**Az 1926. évi debreceni
Iparkiállításán díszoklevéllel, a budapesti
és székesfehérvári orsz. kiállításon arany-
éremmel kitüntetve.**

FEST, MOS, TISZTIT KONCZ

kelm-festő, vegytisztító és gőzmosó nagyüzeme
Fióküzletek: Piac-utca 18. (Bikával szemben)
és Szent-Anna-utca 2. szám alatt.

Péterfia-u. 30.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1810-ben Sesztina János.

✱

Kitűnő tűlőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.

Magyar gyártmányu zománc-edények,
zsír-bödönök, disznóölő-kések, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15-48.

**Magyarország
aranykoszorús mestere.****Szlezák László**harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és
haranglábgyar

Budapest, VI., Frangepán-u. 77. sz.

TELEFON: LIPÓT 913-53.

Az 1900. évi párisi világiállításon díszoklevéllel,
1921. és 1923. évi vasipari kiállításon arany-
éremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tár-
laton kormány díszoklevéllel, 1927. és 1928. évi
budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombat-
helyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve.

Számos egyházi elismerőlevél!

Költségvetéssel díjmentesen szolgál
Előnyös fizetési feltételek!**SZÁNTÓ JÓZSEF**

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó-cég

Hódmezővásárhely, Fő-tér (saját ház).

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélszerűbb ajándék elkészítések részére a palást.

Schuller Sámuel

szobafestő, mázoló és tapétázó mester

Debrecen, Simonffy u. 25. Telefon 806.

Templomfestést vállal.

Költségvetés díjtalan.

Szép és jó munkáért ezüst éremmel kitüntetve.

**„MÉLIUSZ“ könyvkereskedés
mű- és tanszerosztálya**

ajánlja alant felsorolt tanszereit és iskolacikkeit.

Angyalos magyar címer ovális alakú vaslemezen, 55 × 65 cm. nagyságban, előírás szerinti felírással	17—
Angyalos magyar cím r hajlítható papírlapra fel- vonva és akasztókarikákkal ellátva, kis alak	2-40 3-20
Ugyanaz nagy alak	
Bittenbinder—Grenczer: Métermé tékek szemléltető tablája hozzávaló utasítással (Hossz, terület, súly, úrmértékek) felvonatlanul	3— 13—
Vaszonra vonva és lécekkal ellátva	
Bopp—Gönczy: Természettani ábrák (8 színes kép) 75 × 58 cm es tablák (Tizedes mérleg, darugép és csigasorok, emelőgépek, es-avarsajtó, masodperc- inga, koloncos óra)	6—
Bopp—Gönczy: Földrajzi fa iképek (2 kép 63—95 cm. mértben) színes nyomással, I—II. együttesen	6—
Állatképek az öt világrész összes létező álla- taival I-től VI-ig, felvonatlanul	70—
Ugyanaz vászonra húzva és lécekkal ellátva	120—
Gönczy—Urhegyi: Mozgatható frottó betűk kis és nagy nyomatott betűk, kis- és nagy	2-40 2-40
Gönczy—Urhegyi: Fali olvasóablak frottó- és nyomta- tt betűk olvasásának tanításához 70—100 cm. mértben	8—
Gönczy—Urhegyi: Szépirási falitáblák. A m. kir. vallás- és oktatásügyi miniszterium megbízásából szerkesztette: Kovács A. 3 tábla 63 × 95 cm. mértben, tokban, szegélyezve, 1-ekkel. 1. nagy- betűk, 2. kisbetűk és számok, 3. betűkapcsolási példák I—III.	12—
Történelmi falikép. 20 kép, (63 × 95 cm.) többszínű nyomással, a sorozat ára	52—
Az Országos Fa- és Stefánia-Szövetség által kibocsájt- ott szemléltető képsorozat áll 72 drb. képből	44—
Orosz számológép keményfa karikákkal, védőlappal, 1 és 1-1 méter magas	36—
Nemzeti zászló 2 méter hosszú, 1 méter széles, rúd- dal, címerrel ellátva, valódi merinói gyapjú	26—
„Mi maradt nekünk“ szemléltető képsorozat áll 21 drb. képből kemény deklire felkaszorva	35—
Horthy Miklós kormányzó úr fényképe 48 × 84 cm. nagyságban, berámázva	18—
Földrajzi ala fogalmak, szemléltető kép vászonra vonva és lécekkal ellátva	15—
Meinhold az öt emberfaj szemléltető képe kemény dekli lemezre felvonva, szegélyezve és akasztó- karikákkal ellátva	7—
Meinhold: Összes állatképei szemléltető oktatás cél- jaira, kemény dekli lemezre felvonva darabonként	7—
Schreiber-féle szemléltető képek, megrendelés szerint dekli lemezre felvonva és akasztókarikákkal el- látva, darabonként	8—
Gönczy—Jger—Hoffmann: A mezeti gazdaságra hasz- nos, valamint kártekonny állatok I—VI. kemény dekli lemezre felvonva és akasztókarikákkal el- látva, darabonként	7—
Iskolai tabla egyik oldala kockás, a másik vonalas (120 × 150 cm. nagyságban)	50— 24—
Hozzávaló állvány	
Iskolai felszerelési osztályunk rendel bárhol hirdetett könyvet, zeneművet és iskolai oktatás céljára alkalmas tanszerfelsze- rést stb.	

Kívánatra készséggel ad díjmentes árajánlatot a

Debrecen sz. kir. város és a
Tiszántúli Református Egyházkerület**„MÉLIUSZ“**könyvkereskedése, könyvkiadóhivatala,
papir- és írószerkereskedésében

DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-ÚT 26.

Telefonszám; 270.